

CERTIFICATIESCHEMA BAROMETER DUURZAME EVENEMENTEN

Datum van ingang:	1 maart 2013
Vrijgesteld voor gebruik tot:	1 maart 2015
Vastgesteld door:	SMK
Code:	BDE.1
Volgnummer:	MK.75

Publicatie van dit schema onder voorbehoud van tussentijdse wijzigingen. Het meest recente certificatieschema en eventuele 'aanvullende besluiten' staan gepubliceerd op www.smk.nl.

Het woordmerk en het beeldmerk (logo) Milieukeur zijn wettelijk beschermd en gedeponeerd bij het Benelux Merkenbureau onder nummer 0516647. Bij onterecht gebruik van het woordmerk of het beeldmerk worden sancties opgelegd.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Inleiding	1
1. Afbakening productgroep evenementen	4
2. Barometer Duurzame Evenementen: eisen aan de organisatoren en evenementen	4
2.1 Milieu-eisen	4
2.1.1 Evenementenorganisatie en Duurzaamheid	4
2.1.2 Energie	8
2.1.3 Water, Hygiëne en Schoonmaak	10
2.1.4 Afval	12
2.1.5 Mobiliteit	15
2.1.6 Locatie	17
2.1.7 Catering	20
2.1.8 Bodem & Groen	22
2.2 Verplichte eisen aan de communiactie	24
3. Eisen aan de certificatieprocedure	27
3.1 Handboek SMK en Raad voor Accreditatie	27
3.2 Onderzoeksmethode certificatie-instelling	27
3.3 Beoordelingsmethode certificatie-instelling	28
3.4 Vakbekwaamheid certificatiepersoneel	31
3.5 Het Milieukeurcertificaat	32
3.6 Informatie-uitwisseling met SMK	33
3.7 Calamiteiten	33
3.8 Overgangstermijn	33
Bijlage 1 Duurzaamheidskenmerken Catering.....	34

Inleiding

Stichting Duurzaam Organiseren heeft in samenwerking met SMK (Stichting Milieukeur) de Barometer Duurzame Evenementen opgezet. Dit is een milieucertificaat, waarbij een duurzaam evenement via een set van milieucriteria kan scoren op brons, zilver of goud. Het gouden niveau is gekoppeld aan het keurmerk Milieukeur. Dit om de onafhankelijkheid en professionaliteit te borgen en om de promotiewaarde van het branche-eigen keurmerk te vergroten.

In tegenstelling tot een milieumanagementsysteem, biedt de Barometer Duurzame Evenementen een duidelijk overzicht van relevante processen waarbij een bepaalde norm behaald moet worden. Dit kan een organisatie helpen bij het:

- snel bepalen van doelstellingen voor het eigen milieubeleid;
- efficiënt met prioriteit oppakken van milieutaken;
- uitdragen van de inspanningen op milieugebied binnen de organisatie;
- uitdragen van de inspanningen op milieugebied naar leveranciers;
- uitdragen van de inspanningen op milieugebied naar bezoekers en overige belanghebbenden;
- vergemakkelijken van het verwerven van milieu- en evenementenvergunningen;
- scheppen van vertrouwen bij de handhavers.

De samenwerking van Stichting Duurzaam Organiseren met SMK en de toetsing door de begeleidingscommissie en het College van Deskundigen non-food van SMK hebben bijgedragen aan de objectivering van en het draagvlak voor de Barometer Duurzame Evenementen. Milieukeurcertificatieschema's worden opgesteld en beheerd door SMK. De certificatie voor Milieukeur wordt uitgevoerd door onafhankelijke certificatie-instellingen (CI's), waarmee SMK een licentie-overeenkomst heeft afgesloten. Milieukeurschema's zijn geaccepteerd door de Nederlandse Raad voor Accreditatie (RvA), die toezicht houdt op SMK en de CI's (en ook specifiek op het certificatieschema Barometer Duurzame Evenementen, voor wat betreft het gouden niveau, dat gekoppeld is aan Milieukeur). Het certificatieschema beschrijft aan welke eisen duurzame evenementen van een Milieukeuraanvrager (of -houder) moeten voldoen, en hoe getoetst en beoordeeld moet worden door de CI's. Daarnaast staan er in dit document specifieke voorwaarden aan de certificatieprocedure (deze gelden in samenhang met algemene eisen die gesteld worden door SMK en de RvA; zie paragraaf 3.1).

Het certificatieschema is zo ingedeeld, dat evenementenorganisaties die het Milieukeurcertificaat (= gouden niveau van de Barometer Duurzame Evenementen) of het certificaat Barometer Duurzame Evenementen (bronzen of zilveren niveau) willen behalen (en behouden) of andere geïnteresseerde partijen zich snel een beeld kunnen vormen van de eisen waaraan het duurzame evenement moet voldoen.

In hoofdstuk 1 onder afbakening productgroep evenementen wordt nader beschreven welke duurzame evenementen een Milieukeur- of Barometercertificaat kunnen krijgen. Het Milieukeurcertificatieschema duurzame evenementen heeft betrekking op openbare, besloten, binnen en/of buitenevenementen en geldt zowel voor eenmalige, als periodiek terugkerende evenementen.

De kern van het Milieukeurcertificatieschema duurzame evenementen bestaat uit de Milieukeur-/Barometereisen, gericht op de organisatie van evenementen en de toeleveranciers (paragraaf 2.1). De criteria beslaan een breed scala aan onderwerpen waarop bij evenementen duurzaamheidswinst te behalen valt, zoals organisatie en management, energie, water, hygiëne en schoonmaak, afval, locatie, catering, bodem en groen. De criteria betreffen in principe alle werkzaamheden die binnen de invloedssfeer van evenementenorganisaties plaatsvinden. Er zijn verplichte en optionele criteria. Het certificatieschema houdt rekening met het feit dat duurzame evenementen onderling moeilijk te vergelijken zijn en dat niet alle aspecten voor alle duurzame evenementen van toepassing zijn. Indien een verplichte eis aantoonbaar en beargumenteerd niet van toepassing is, moet deze worden gezien als „voldaan”. Een duurzaam evenement wordt in principe voorafgaand aan het evenement door de CI beoordeeld. De Milieukeur-/Barometeraanvragers dient dan ook bij de aanvraag bewijs te leveren of te tonen waaruit blijkt dat aan de criteria wordt voldaan. Aan de hand van een steekproef worden de evenementen ter verificatie van de eerdere beoordeling door de CI bezocht.

Indien bepaalde aspecten niet direct door de evenementenorganisatie zelf worden uitgevoerd, maar door een toeleverancier, dan kan aan de hand van een conformiteitsverklaring aangetoond worden dat de toeleverancier voldoet aan de betreffende eisen. Voor het gouden niveau is een conformiteitsverklaring nodig van een CI die een licentieovereenkomst heeft met SMK voor de certificatie van de Milieukeur/Barometer Duurzame Evenementen. Voor het zilveren niveau is een conformiteitsverklaring nodig van een door de Stichting Duurzaam Organiseren aangewezen onafhankelijke derde partij. Voor het bronzen niveau is een eigen conformiteitsverklaring nodig van de evenementenorganisatie.

Voor het bronzen, zilveren en gouden niveau van de Barometer Duurzame Evenementen dient aan een oplopend aantal optionele criteria te worden voldaan (zie paragraaf 3.3). Het doel van de drie niveaus is als volgt te karakteriseren:

- Doel van het bronzen niveau is het motiveren van evenementenorganisaties om structureel met milieumanagement bezig te zijn. Het biedt een systematiek waarbij een vast aantal milieumaatregelen gehaald moeten worden. Het is dus laagdrempelig. Het betreft eisen welke voortkomen uit wetgeving aangevuld met overwegend kostenbesparende milieumaatregelen.
- Doel van het zilveren niveau is dat evenementenorganisaties die al een geruime tijd gestructureerd bezig zijn met milieumanagement verder richting geven aan hun milieuprogramma.
- Doel van het gouden niveau (het Milieukeurniveau) is het bieden van een ambitieus niveau, waarmee evenementenorganisaties zich kunnen onderscheiden van de overige evenementenorganisaties die met milieumanagement bezig zijn. Draagvlak en commitment van de directie zijn nodig voor het behalen van dit hoogste niveau.

De Milieukeur-/Barometereisen voor duurzame evenementen bestaan uit milieu-eisen (hoofdstuk 2.1) en eisen aan de externe communicatie door de evenementenorganisatie (hoofdstuk 2.2). Voor Milieukeur-/Barometeraanvragers en –houders zijn in de eerste plaats deze eisen van belang. Bij elke eis wordt het onderwerp vermeld waarop de eis betrekking heeft; daarna, waaraan precies moet worden voldaan en hoe dit getoetst wordt door een CI. Getoetst kan worden op basis van onder andere een „technisch dossier”, wat dit inhoudt staat beschreven in paragraaf 3.2.

De Milieukeur-/Barometereisen zijn bovenwettelijk; alleen in bijzondere gevallen wordt verwezen naar wet- en regelgeving. Het is een voorwaarde voor Milieukeur-/Barometercertificatie dat een bedrijf zich houdt aan de (inter)nationale en regionale wet- en regelgeving.

In hoofdstuk 3 zijn de vereisten aan de certificatieprocedure nader ingevuld. Voor Milieukeur-/Barometeraanvragers (en –houders) zijn met name de voorwaarden van de werkwijze van de CI (paragraaf 3.2) en de beoordelingsmethode (paragraaf 3.3) van belang.

Voor vragen over de aanvraag- en certificatieprocedure kan het beste contact opgenomen worden met een van de betrokken CI's. Actuele informatie over de CI's staat gepubliceerd op www.smk.nl. De certificatiekosten bestaan uit de aanvraagkosten, de kosten van de CI en een vergoeding aan SMK en Stichting Duurzaam Organiseren voor het voeren van het keurmerk (het tarievenblad van SMK staat op de website www.smk.nl). Meer informatie over de Milieukeur-/Barometereisen, formats e.d. zijn beschikbaar bij de Stichting Duurzaam Organiseren (www.duurzaamorganiseren.nl).

1. Afbakening productgroep evenementen

Een evenement is een georganiseerde, voor publiek kosteloos dan wel tegen betaling toegankelijke verrichting van vermaak, waarbij muziek, kunst, cultuur, sport, religie, wetenschap en educatie of een combinatie van deze centraal staan, met uitzondering van markten, kansspelen, betogingen en vergaderingen. Evenementen kunnen openbaar zijn, maar ook besloten, zoals een bedrijfsevenement. Daarnaast kunnen evenementen binnen in overdekte vaste ruimtes zoals gebouwen plaatsvinden, bijvoorbeeld beurzen, congressen en symposia, of in de openlucht (zogenaamde buitenevenementen). Het certificatieschema geldt zowel voor eenmalige, als periodiek terugkerende evenementen.

2. Barometer Duurzame Evenementen: eisen aan de organisatoren en evenementen

2.1 Milieu-eisen

2.1.1 Evenementenorganisatie en Duurzaamheid

Milieu-aspect/onderwerp	Eis	Controlemethode	Type	Punten / Afwijkingsniveau ^{a)}
Organisatie				
2.1.1.1 Duurzaamheidsbeleid	<p>Het evenement beschikt over een openbaar duurzaamheidsbeleid. Het beleid omvat minimaal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - doelstellingen ten aanzien van preventie van milieubelasting - commitment ten aanzien van continue verbetering - integratie in de volledige organisatie - communicatieplan met acties gericht op bezoekers. 	<p>Administratieve controle schriftelijke duurzaamheidsbeleidsverklaring van de directie</p> <p>Visuele controle (steekproef) openbaarheid bij bedrijfsinspectie</p>	Verplicht	Major

a) Tekortkomingen zijn onderverdeeld in de niveaus major en minor. Bij een major tekortkoming wordt een periode van 1 maand overeengekomen voor het aanpassen van de situatie, bij een minor een periode van maximaal 6 maanden. Een afwijking wat betreft de optionele ('Extra') milieu-eisen resulteert in het niet (meer) meetellen van deze eis voor het behalen van het bronzen, zilveren of gouden niveau van de Barometer Duurzame Evenementen. Dit kan er toe leiden dat een certificaat op een lager niveau wordt behaald of moet worden ingetrokken, tenzij binnen een periode van 3 maanden de situatie zodanig wordt aangepast dat weer aan de desbetreffende optionele milieu-eis wordt voldaan (zie paragraaf 3.3).

Milieu-aspect/onderwerp	Eis	Controlemethode	Type	Punten / Afwijkingsniveau ^{a)}
2.1.1.2 Duurzaamheidsbeleidsverklaring onderaannemers	De organisatie beschikt over een ondertekende duurzaamheidsbeleidsverklaring van alle onderaannemers. Deze verklaring dient ten minste de onder 2.1.1.1 genoemde items te bevatten.	Administratieve controle op aanwezigheid en inhoud	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 10 punten
2.1.1.3 Milieucoördinatie	De evenementenorganisatie voert milieucoördinatie uit (of beschikt over een milieucoördinator of vergelijkbare functionaris). De milieucoördinatie is onderdeel van de functieomschrijving van ten minste een van de medewerkers, waarbij milieucoördinatie wordt opgevat als centraal aanspreekpunt voor milieuzaken inclusief taken en verantwoordelijkheden.	Administratieve controle op aanwezigheid omschrijving en correspondentie	Verplicht	Major
2.1.1.4 Verbruiksregistratie	De organisatie registreert de volgende waarden: <ul style="list-style-type: none"> • Het aantal bezoekers per bezoekersdag. • Electra in kWh gedurende het hele evenement inclusief opbouw en afbouw. • Gasverbruik in m3 gedurende het hele evenement inclusief opbouw en afbouw. • Waterverbruik in m3 gedurende het hele evenement inclusief opbouw en afbouw. • Afval in kg per gescheiden verzamelde afvalstroom gedurende het hele evenement inclusief opbouw en afbouw. • (Bedrijfs) ongevallen tijdens (de organisatie van) het evenement. • Hoeveelheden brandstof voor aggregaten, indien van toepassing. 	Administratieve controle	Verplicht	Major
2.1.1.5 Calamiteitenplan	Voor het evenement is een calamiteitenplan geschreven en geïmplementeerd. Het plan omvat minimaal: <ul style="list-style-type: none"> • Lijst contactpersonen per discipline inclusief contactgegevens. • Brandveiligheidsmaatregelen. • EHBO. • Mobiliteit (parkeren, hekwerken, vluchtwegen etc.) • Herkenbaarheid personeel. • Slecht weer scenario. 	Administratieve controle op aanwezigheid en inhoud Vakbekwaam houdt in dat de opsteller met opleidingscertificaten en/of getuigschriften op MBO-niveau, dan wel door relevante ervaring van minimaal één jaar, kan aantonen dat hij/zij in staat is om relevante risico's bij een	Verplicht	Major

Milieu-aspect/onderwerp	Eis	Controlemethode	Type	Punten / Afwijkings-niveau ^{a)}
	<ul style="list-style-type: none"> • Takenkaart bij calamiteiten. • Plattegronden van het gebouw en of evenemententerrein. <p>Het calamiteitenplan dient te zijn opgesteld door een vakbekwame werknemer van het bedrijf of een vakbekwame adviseur.</p>	<p>evenement te kunnen identificeren.</p> <p>Deze kwalificaties moeten inzichtelijk zijn.</p>		
2.1.1.6 Milieuvriendelijker printpapier	Printpapier is voorzien van een milieukeurmerk van ISO-type I ¹ , of voldoet aantoonbaar aan de eisen van deze keurmerken.	Administratieve controle facturen, inkoopoverzicht van leverancier(s) van laatste half jaar of contracten	Verplicht	Major
2.1.1.7 Milieuvriendelijker printpapier	Printpapier is maximaal 70 grams/m ²	Administratieve controle facturen, inkoopoverzicht van leverancier(s) van laatste half jaar of contracten	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 1 punt
2.1.1.8 Papierverbruik	De huisstijl voor print- en drukwerk is dubbelzijdig.	Visuele controle drukwerk	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 1 punt
2.1.1.9 Papierverbruik	Printers en kopieermachines staan (indien mogelijk) standaard ingesteld op dubbelzijdig.	Visuele controle (steekproef)	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 1 punt
2.1.1.10 Programmaboekje	Het programmaboekje is vervangen door een digitale variant.	Administratieve controle	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 1 punt
2.1.1.11 Merchandise	Alle merchandise artikelen zijn aantoonbaar duurzamer geproduceerd. Onder duurzamer wordt verstaan dat aan de artikelen een internationaal dan wel een nationale of regionale milieukeur van ISO-type I is toegekend, of vergelijkbaar. Meer informatie is beschikbaar op: www.project.ecolabel-products.eu/display	Administratieve controle inkooplijsten	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 5 punten

¹ Milieukeurmerk overeenkomstig de ISO-norm 14024, zoals bijvoorbeeld Europees Ecolabel, Nordic Swan (Noord-Europese landen), Blaue Engel (Duitsland) en NF Environnement (Frankrijk).

Milieu-aspect/onderwerp	Eis	Controlemethode	Type	Punten / Afwijkings-niveau ^{a)}
Personeel				
2.1.1.12 Duurzaamheids-instructie	Alle medewerkers zijn aantoonbaar geïnstrueerd over de naleving van maatregelen m.b.t. het duurzaamheidsbeleid.	Administratieve controle Interview medewerker(s)	Verplicht	Major
2.1.1.13 Tijdelijk personeel	Indien bij het evenement gewerkt wordt met tijdelijk personeel, dan wordt uitsluitend gewerkt met tijdelijk personeel van ondernemingen die beoordeeld zijn op hun verplichtingen uit arbeid (NEN 4400).	Administratieve controle <i>NB: het tonen van een geldig certificaat SNA keurmerk volstaat ook (Stichting Normering Arbeid)</i>	Verplicht	Major
2.1.1.14 Vrijwilligers	Contractuele afspraken met vrijwilligers staan op schrift en zijn ter inzage beschikbaar.	Administratieve controle	Verplicht	Major
2.1.1.15 Verzekering vrijwilligers	De organisatie heeft een bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering waar ook eventuele vrijwilligers onder vallen voor alle activiteiten die zij tijdens het evenement verrichten.	Administratieve controle	Verplicht	Major
2.1.1.16 Gehoorbescherming	De organisatie stelt bij geluid vanaf 80dB bij het geluidsniveau passende gehoorbescherming beschikbaar voor de medewerkers.	Administratieve controle draaiboek	Verplicht	Major
Bezoekers				
2.1.1.17 Digitale gastenregistratie	Er wordt gebruik gemaakt van een (digitale) gastenregistratie om een goede inschatting van het te verwachten aantal bezoekers te kunnen maken ten behoeve van de inkoop van producten en diensten.	Administratieve controle	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 2 punten
2.1.1.18 Persoonlijke uitnodiging	De aanmelding is persoonlijk bevestigd of er is een uniek toegangsbewijs verstuurd om een goede inschatting van het te verwachten aantal bezoekers te kunnen maken ten behoeve van de inkoop van producten en diensten.	Administratieve controle	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 1 punt
2.1.1.19 Herinnering uitnodiging	De gast is herinnerd aan het evenement om een goede inschatting van het te verwachten aantal bezoekers te kunnen maken ten behoeve van de inkoop van producten en diensten.	Administratieve controle	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 1 punt
2.1.1.20 Gehoorbescherming bezoekers	De organisatie deelt bij feesten met luide muziek of andersoortig lawaai geluid (vanaf 80dB) gratis bij het geluidsniveau passende oordopjes uit voor de bezoekers.	Visuele controle (steekproef)	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 8 punten

2.1.2 Energie

Milieu-aspect/onderwerp	Eis	Controlemethode	Type	Punten / Afwijkings-niveau ^{a)}
2.1.2.1 Energiebesparingsplan	<p>Er is een energiebesparingsplan gemaakt dat minimaal de volgende onderwerpen bevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - behoeftebepaling evenement - analyse huidige situatie - verbruiksregistratie - verantwoording inzet externe stroomvoorziening - genomen besparingsmaatregelen - communicatie met onderaannemers. <p>Het milieuprogramma dient te zijn opgesteld door een vakbekwame werknemer van het bedrijf of een vakbekwame adviseur.</p>	<p>Administratieve controle op aanwezigheid en inhoud</p> <p>Vakbekwaam houdt in dat de opsteller met opleidingscertificaten en/of getuigschriften dan wel door relevante ervaring van minimaal één jaar, bijvoorbeeld als milieucoördinator, kan aantonen dat hij/zij in staat is om relevante energiebesparende maatregelen in de evenementenbranche te kunnen identificeren. Deze kwalificaties moeten inzichtelijk zijn.</p>	Verplicht voor goud en zilver, maar optioneel voor brons	Major zie 3.3 (indien van toepassing) 10 punten (Bron)
2.1.2.2 Aggregaten	Aggregaten zijn voorzien van roetfilters of draaien op Gas-To-Liquids (GTL)- of Biomass-To-Liquids (BTL)-brandstoffen of vergelijkbaar.	Administratieve controle inkooplijsten	Verplicht	Major
2.1.2.3 Subbemetering	Om besparingsmaatregelen te kunnen nemen wordt op een locatie subbemetering gebruikt (meters per ruimte) ten behoeve van de verbruiksregistratie.	Administratieve controle	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 5 punten
2.1.2.4 Centrale energie voorzieningen	Cateraars en standhouders zijn verplicht om de energie bij de organisatie af te nemen.	Administratieve controle	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 5 punten
2.1.2.5 Duurzame energie	Voor het evenement wordt voor 100% gebruik gemaakt van duurzame energiebronnen (inkoop of eigen productie). Hierbij worden de wettelijke definities van duurzame energiebronnen aangehouden.	Administratieve controle	Verplicht voor goud en zilver, maar optioneel voor brons	Major zie 3.3 (indien van toepassing) 10 punten (Bron)
2.1.2.6 Buitenverwarming	Er wordt voor het evenement geen gebruik gemaakt van buitenverwarming.	Visuele controle (steekproef)	Verplicht	Major

Milieu-aspect/onderwerp	Eis	Controlemethode	Type	Punten / Afwijkings-niveau ^{a)}
2.1.2.7 Bediening buitenverlichting	Buitenverlichting is handmatig geregeld en aangesloten op een aparte elektriciteitsgroep of generator om energie te besparen.	Visuele controle (steekproef)	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 1 punt
2.1.2.8 Verlichting	50% van alle verlichting in (overdekte) voorzieningen en de buiten verlichting is energie efficiënt, behoren tot energie-efficiëntie-klasse A als gedefinieerd in Richtlijn 98/11/EG of vergelijkbaar.	Administratieve controle inkooplijsten	Verplicht voor goud en zilver, maar optioneel voor brons	Major zie 3.3 (indien van toepassing) 10 punten (Bron)
2.1.2.9 Schakelaars	Er wordt indien mogelijk gebruik gemaakt van aanwezigheid-tijd- of schemerschakelaars.	Visuele controle (steekproef)	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 1 punt
2.1.2.10 Sfeer- en podiumverlichting	Sfeer- en podiumverlichting moet minimaal voor 50% van de armaturen bestaan uit LED-verlichting met een minimaal rendement van 80 lumen per watt.	Administratieve controle inkooplijsten	Verplicht voor goud en zilver, maar optioneel voor brons	Major zie 3.3 (indien van toepassing) 10 punten (Bron)

2.1.3 Water, Hygiëne en Schoonmaak

Milieu-aspect/onderwerp	Eis	Controlemethode	Type	Punten / Afwijkingsniveau ^{a)}
2.1.3.1 Waterplan	<p>Er is een plan opgesteld voor het watergebruik dat minimaal de volgende onderwerpen bevat.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inschatting behoefte van het evenement - Beschrijving huidige situatie - Inzet toiletten, douches, drinkwatervoorzieningen, wasgelegenheden. - Watergebruik voor recreatie - Afspraken met onderaannemers - Verbruiksregistratie - Afvoer van afvalwater - Gebruik van grijs-water <p>Het waterplan dient te zijn opgesteld door een vakbekwame werknemer van het bedrijf of een vakbekwame adviseur.</p>	<p>Administratieve controle op aanwezigheid en inhoud</p> <p>Vakbekwaam houdt in dat de opsteller met opleidingscertificaten en/of getuigschriften dan wel door relevante ervaring van minimaal één jaar, bijvoorbeeld als milieucoördinator, kan aantonen dat hij/zij in staat is om relevante waterbesparende maatregelen in de evenementenbranche te kunnen identificeren. Deze kwalificaties moeten inzichtelijk zijn.</p>	Verplicht voor goud en zilver, maar optioneel voor brons	Major zie 3.3 (indien van toepassing) 10 punten (Bron)
2.1.3.2 Chloor & ammonia	Er wordt geen (oplossingen van) chloor en ammonia gebruikt.	Visuele controle (steekproef)	Verplicht	Major
2.1.3.3 Schoonmaakmiddelen	Voor minimaal 50% (op basis van het inkoopbedrag) wordt gebruik gemaakt van milieuvriendelijke schoonmaakmiddelen (deze voldoen aantoonbaar aan de eisen van Europees Ecolabel of Nordic Swan of vergelijkbaar).	Administratieve controle inkooplijsten	Verplicht	Major
2.1.3.4 Toiletpapier, papieren handdoeken	Voor minimaal 50% (op basis van het inkoopbedrag) wordt gebruik gemaakt van milieuvriendelijker toiletpapier/papieren handdoeken (deze voldoen aantoonbaar aan de eisen van Europees Eco-label of Nordic Swan of vergelijkbaar). Het is niet toegestaan vochtige hygiënedoekjes te verstrekken.	Administratieve controle inkooplijsten	Verplicht	Major
2.1.3.5 Doseersystemen schoonmaakmiddelen	Er wordt gebruik gemaakt van doseersystemen voor schoonmaakmiddelen.	Visuele controle (steekproef)	Verplicht	Major
2.1.3.6 Tijdelijke toiletvoorzieningen	In de tijdelijke toiletvoorzieningen worden geen middelen gebruikt waarin het bestanddeel formaldehyde en/of chloor aanwezig is.	Administratieve controle inkooplijsten	Verplicht	Major

Milieu-aspect/onderwerp	Eis	Controlemethode	Type	Punten / Afwijkniveau ^{a)}
2.1.3.7 WATERVERBRUIK TAPPUNTEN	Uit de tappunten bij wastafels en spoelbakken komt niet meer dan 8,5 l/min (exclusief keuken en tappunten voor schoonmaak). Uit de douches komt niet meer dan 8,5 l/min. Uitzondering: bij toepassing van goed functionerende drukknoppen (maximaal 15 seconden water per keer) vervalt de eis van maximaal 8,5 l/min.	Visuele controle (steekproef)	Verplicht	Major
2.1.3.8 ZEPEN etc.	De organisatie stelt bij de publieks- en personeelsruimtes uitsluitend biologisch afbreekbare zepen, foam's of shampoo beschikbaar (deze voldoen aantoonbaar aan de eisen van Europees Ecolabel of Nordic Swan of vergelijkbaar).	Administratieve controle inkooplijsten	Verplicht	Major
2.1.3.9 ONDERHOUDSSCHEMA WATERLEIDINGEN	Een onderhoudsschema of meldingssysteem is beschikbaar om lekkende kranen, stortbakken, leidingen e.d. op te sporen.	Administratieve controle op aanwezigheid	Verplicht voor goud en zilver, maar optioneel voor brons	Major zie 3.3 (indien van toepassing) 10 punten (Bron)
2.1.3.10 DRINKWATER	Er wordt duidelijk gemaakt welk water niet drinkbaar is.	Visuele controle (steekproef)	Verplicht	Major
2.1.3.11 LEIDINGWATER t.b.v. BEZOEKERS	Er is bij de horeca uitgifte punten leidingwater beschikbaar voor consumptief gebruik.	Visuele controle (steekproef)	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 3 punten
2.1.3.12 OLIE- & VETAFSCHEIDERS	Op alle risicovolle plekken waar mogelijk olie en vet kan weglekken naar de omgeving worden olie- & vetafscheiders gebruikt.	Visuele controle (steekproef)	Verplicht voor goud en zilver, maar optioneel voor brons	Major zie 3.3 (indien van toepassing) 10 punten (Bron)

2.1.4 Afval

Milieu-aspect/onderwerp	Eis	Controlemethode	Type	Punten / Afwijkings-niveau ^{a)}
2.1.4.1 Afvalcoördinator	Voorafgaand aan het evenement wordt een afvalcoördinator (of vergelijkbare functionaris) aangesteld. De afvalcoördinator heeft een functieomschrijving, waarin minimaal het aanwezig zijn van een centraal aanspreekpunt voor afvalzaken (inclusief taken en verantwoordelijkheden) is vastgelegd.	Administratieve controle correspondentie en draaiboek	Verplicht	Major
2.1.4.2 Afvalplan	Er is een afvalplan opgesteld welke de volgende items bevat. <ul style="list-style-type: none"> • Genomen preventiemaatregelen. • Taakverdeling en verantwoordelijkheid. • Richtlijnen Inkoop (onderaannemers) • een beschrijving van de afvalfracties die zullen vrijkomen bij opbouw/afbraak en tijdens het evenement zelf. • een beschrijving van aantal, type en plaatsing van de inzamelpunten die nodig zijn om de selectieve inzameling te realiseren, evenals de communicatieve voorzieningen die ter ondersteuning van de inzameling van de verschillende afvalfracties zullen worden ingezet. • beschrijving van de afspraken gemaakt met cateraars die op de locatie van het evenement voedingswaren aanbieden voor consumptie op het terrein. • overzicht van de personeelsinzet die met de afvalinzameling, begeleiding bij de sortering, regelmatige lediging van de verspreid opgestelde containers is belast. • Registratie afvalfracties • Wat gebeurt er na het evenement met het afval Het afvalplan dient te zijn opgesteld door een vakbekwame werknemer van het bedrijf of een vakbekwame adviseur.	Administratieve controle op aanwezigheid en inhoud Vakbekwaam houdt in dat de opsteller met opleidingscertificaten en/of getuigschriften dan wel door relevante ervaring van minimaal één jaar, bijvoorbeeld als milieu- en of afvalcoördinator, kan aantonen dat hij/zij in staat is om afval besparende maatregelen in de evenementenbranche te kunnen identificeren. Deze kwalificaties moeten inzichtelijk zijn.	Verplicht voor goud en zilver, maar optioneel voor brons	Major zie 3.3 (indien van toepassing) 10 punten (Bron)
2.1.4.3 Afvalpreventie	De organisatie heeft de volgende preventieve maatregelen genomen: <ul style="list-style-type: none"> • Medewerkers zijn voorgelicht over afvalscheiding en het voorkomen van afval. 	Administratieve controle	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing)

Milieu-aspect/onderwerp	Eis	Controlemethode	Type	Punten / Afwijkingsniveau ^{a)}
	<ul style="list-style-type: none"> • Met deelnemende en/of bij de organisatie betrokken ondernemers zijn schriftelijk afspraken gemaakt dat zij tijdens het evenement geen folders of wegwerpartikelen aan bezoekers zullen verstrekken. • Met minimaal 50% van de leveranciers zijn schriftelijk afspraken gemaakt over levering in grootverpakkingen en dat deze ook weer worden opgehaald door de leveranciers. • Er worden geen bierviltjes gebruikt. • Er wordt met een statiegeld of beloning systeem gewerkt • Indien gadgets beschikbaar zijn, worden die alleen uitgereikt indien bezoekers daarom vragen • Minimaal 20% van de totale afvalstroom dient gescheiden te worden ingezameld en verwerkt. • Eén van de afvalstromen bestaat uit papier en karton. • Nachtelijke afvalinzameling, inpandige opslag of overige werkzaamheden ter voorkoming van het ontstaan van zwerfafval. • Men verzorgt een afvalrapportage achteraf met daarin ingezamelde gewichten per afvalstroom • De inkoop is gericht op een afval-mono-stroom. • Met leveranciers worden afspraken gemaakt afgestemd op de afval-monostroom, bijvoorbeeld over biologisch afbreekbaar materiaal of PET-flessen. 			<p>1 punt per maatregel met een maximum van 10 punten</p>
<p>2.1.4.4 Afval op- en afbouw</p>	<p>Tijdens de opbouw- en afbraakperiode dienen in ieder geval de fracties papier en karton, glas, KGA, hout, bouw- en sloofafval en restafval (m.u.v. bezoekersafval) gescheiden te worden ingezameld en afgevoerd en verwerkt.</p>	<p>Visuele controle (steekproef)</p>	<p>Verplicht voor goud en zilver, maar optioneel voor brons</p>	<p>Major zie 3.3 (indien van toepassing) 10 punten (Bron)</p>
<p>2.1.4.5 Gescheiden afval frontstage</p>	<p>Het frontstageafval wordt tijdens of na het evenement gescheiden ingezameld.</p>	<p>Visuele controle (steekproef)</p>	<p>Optioneel</p>	<p>zie 3.3 (indien van toepassing) 5 punten</p>

Milieu-aspect/onderwerp	Eis	Controlemethode	Type	Punten / Afwijkingsniveau ^{a)}
2.1.4.6 Gescheiden afval catering	Bij alle deelnemende cateraars worden backstage de volgende afvalfracties gescheiden ingezameld en afgevoerd <ul style="list-style-type: none"> • GFT (groenten, fruit, tuinafval) • Swill (gekookt keukenafval en etensresten) • Vetten/oliën • Papier en karton • Plastic • Glas • KGA • Restafval 	Administratieve controle inkooplijsten en draaiboek	Verplicht	Major
2.1.4.7 Urine inzameling	Urine wordt in monostroom verzameld en afgevoerd waardoor stikstof en fosfaat teruggewonnen wordt uit de urine. Voor meer informatie: Zie www.plasroute.nl	Administratieve controle inkooplijsten	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 10 punten

2.1.5 Mobiliteit

Milieu-aspect/onderwerp	Eis	Controlemethode	Type	Punten / Afwijkingsniveau ^{a)}
2.1.5.1 Mobiliteitsplan	<p>Er is een mobiliteitsplan opgesteld met daarin minimaal de volgende onderwerpen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Analyse en inventarisatie van reismotieven Stimuleringsmaatregelen duurzamer vervoer Communicatie en informatie naar bezoekers Samenwerking met vervoersmaatschappijen Afspraken met onderaannemers <p>Het mobiliteitsplan dient te zijn opgesteld door een vakbekwame werknemer van het bedrijf of een vakbekwame adviseur.</p>	<p>Administratieve controle op aanwezigheid en inhoud</p> <p>Vakbekwaam houdt in dat de opsteller met opleidingscertificaten en/of getuigschriften dan wel door relevante ervaring van minimaal één jaar, bijvoorbeeld als milieucoördinator, kan aantonen dat hij/zij in staat is om mobiliteitsmaatregelen in de evenementenbranche te kunnen identificeren. Deze kwalificaties moeten inzichtelijk zijn.</p>	Verplicht voor goud en zilver, maar optioneel voor brons	Major zie 3.3 (indien van toepassing) 10 punten (Bron)
2.1.5.2 Stimuleren duurzamer vervoer	<p>De organisatie stimuleert duurzaam vervoer van bezoekers met de volgende mogelijkheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> Aanbieden groepsvervoer Combikaart toegang en OV Tijdelijk speciale tarieven OV naar evenement Speciale evenementenbus. Faciliteren carpoolen (via website en speciale parkeerplek) De organisatie zorgt voor een (tijdelijke) bewaakte fietsenstalling De organisatie zorgt voor park & ride mogelijkheden (P+R). De organisatie zorgt voor bewegwijzering voor duurzame vervoerswijze De organisatie zorgt voor bereikbaarheidsinformatie via internet en eventueel andere communicatiemiddelen Alternatief vervoer, bijvoorbeeld Elektrisch groepsvervoer over water 	Administratieve controle	Optioneel	Zie 3.3 (indien van toepassing) 1 punt per maatregel met een maximum van 10 punten
2.1.5.3 Wijze van transport	De organisatie registreert de wijze van transport van de bezoekers ten behoeve van de monitoring van de CO ₂ -uitstoot van het evenement.	Administratieve controle	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 5 punten

Milieu-aspect/onderwerp	Eis	Controlemethode	Type	Punten / Afwijkings-niveau ^{a)}
2.1.5.4 Bereikbaarheid locatie	De locatie is goed en gedurende het evenement frequent bereikbaar (d.w.z. minimaal 2 x per uur) met het openbaar vervoer of met door de organisatie of derden georganiseerd groepsvervoer vanaf een openbaar vervoerhalte. Maximaal 15 minuten lopen of 1,25 km van het begin van het terrein.	Administratieve controle tekening en mobiliteitsplan	Verplicht	Major
2.1.5.5 Fietsen	De organisatie stelt voor eigen gebruik fietsen ter beschikking. Het aantal fietsen is afgestemd op het aantal medewerkers en het gebruik.	Administratieve controle inkooplijsten	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 5 punten
2.1.5.6 Compensatie vervoer gasten	De organisatie compenseert de reiskilometers van de bezoekers. Onder compenseren wordt verstaan: het compenseren van vrijgekomen broeikasgassen (vertaald naar CO ₂ -equivalenten) door bijvoorbeeld het vastleggen van CO ₂ in bomen of het voorkomen van CO ₂ -uitstoot door het investeren in duurzame energie en/of energiebesparing. Er worden geen eisen gesteld aan de wijze van compensatie. Deze eis kan alleen in combinatie met de registratie van de wijze van transport (zie eis 2.1.5.3)	Administratieve controle factuur/opdrachtverstrekking	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 10 punten
2.1.5.7 Intern transport	De organisatie gebruikt gas of elektrisch aangedreven heftrucks en gators.	Administratieve controle inkooplijsten	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 2 punten
2.1.5.8 Transport toeleveranciers	De toeleveranciers die met bedrijfswagens op het terrein komen gebruiken bedrijfswagens met schone motoren (euro 5 of euro 6 of elektrisch).	Administratieve controle correspondentie leveranciers en leveranciersverklaring	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 7 punten
2.1.5.9 Informatie	De organisatie zorgt voor een informatiestand over transportmogelijkheden van de bezoekers op het evenement en/of verstrekt voorafgaand dergelijke informatie op haar website.	Administratieve controle draaiboek / tekening	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 5 punten

2.1.6 Locatie

Milieu-aspect/onderwerp	Eis	Controlemethode	Type	Punten / Afwijkingsniveau ^{a)}
2.1.6.1 Afscheiding terrein	Het evenemententerrein is fysiek gescheiden van de openbare ruimte (bijvoorbeeld door middel van hekwerk).	Administratieve controle tekeningen en draaiboek	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 5 punten
2.1.6.2 Geluidsoverlast	De organisator voert preventief geluidsmetingen uit om overschrijding van de in de vergunning bepaalde norm te voorkomen.	Administratieve controle tekeningen en draaiboek	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 2 punten
2.1.6.3 Omwonenden	De organisatie informeert omwonenden en andere belanghebbenden in de omgeving minimaal 2 weken voor aanvang van het evenement over het evenement en de daarmee gepaard gaande (verkeers-)veranderingen en eventuele overlast. De gegevens van relevante instanties waar men met vragen, opmerkingen en/of klachten terecht kan, bijvoorbeeld de milieudienst dienen te worden vermeld.	Administratieve controle	Verplicht	Major
2.1.6.4 Milieubeleid & medewerkers	Alle vaste medewerkers van de evenementenorganisatie, die bij het evenement betrokken zijn, zijn geïnformeerd over het milieubeleid van de locatie.	Interview medewerker(s)	Verplicht	Major
2.1.6.5 Duurzaamheid binnenlocatie	De binnenlocatie waar het evenement plaatsvindt voldoet aantoonbaar aan minimaal de criteria van het Europees Ecolabel voor Toeristische Accommodaties of een certificering volgens de BREEAM-NL In-Use beoordelingsrichtlijn, of voldoet aantoonbaar aan minimaal de Green Keycriteria Beurs, Congres en Evenementenlocaties of vergelijkbaar. Te downloaden op: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:198:0057:0079:NL:PDF , http://www.breeam.nl/bestaande_bouw/downloads_bestaan_de_bouw , http://www.greenkey.nl/l/library/download/29300	Administratieve controle aanwezigheid	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 10 punten

Milieu-aspect/onderwerp	Eis	Controlemethode	Type	Punten / Afwijkingsniveau ^{a)}
2.1.6.6 Toiletspoelingen	Per toiletspoeling wordt niet meer gebruikt dan 6 liter water. Uitzondering: indien de stortbak een duidelijke aangegeven stopknop heeft, dan mag de maximale inhoud van de stortbak 9 liter bedragen.	Visuele controle (steekproef)	Verplicht voor goud en zilver, maar optioneel voor brons	Major zie 3.3 (indien van toepassing) 10 punten (Bron)
2.1.6.7 Urinoirs	Minimaal 50% van de urinoirs op de locatie werkt zonder water.	Visuele controle (steekproef)	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 5 punten
2.1.6.8 Brandblussers	Alle op de locatie aanwezige brandblussers voldoen aantoonbaar aan de Milieukeureisen voor brandblusmiddelen.	Administratieve controle inkooplijsten	Verplicht voor goud en zilver, maar optioneel voor brons	Major zie 3.3 (indien van toepassing) 10 punten (Bron)
2.1.6.9 Mindervalide personen	Alle gezamenlijke ruimten in de locatie zijn toegankelijk voor mindervalide personen.	Visuele controle (steekproef)	Verplicht voor goud maar optioneel voor zilver en brons	Major zie 3.3 (indien van toepassing) 10 punten (Bron & Zilver)
2.1.6.10 COP waarden	Het rendement van de (compressie) koelinstallatie (bij grote gebouwen) is minimaal 90% of voldoet aan de volgende COP waardes (kWt /kWe) <ul style="list-style-type: none"> - compressiekoelmachine minimaal 3,6 - absorptiekoelmachine stoomtoevoer minimaal 1,2 - absorptiekoelmachine watertoevoer ca. 90°C minimaal 0,7 	Administratieve controle meetrapport en specificaties	Verplicht voor goud maar optioneel voor zilver en	Major zie 3.3 (indien van toepassing) 10 punten (Bron & Zilver)

Milieu-aspect/onderwerp	Eis	Controlemethode	Type	Punten / Afwijkingsniveau ^{a)}
	Indien de installatie ouder dan 10 jaar is en gegevens niet uit technisch rapport installatie zijn te achterhalen volstaat een plan om de installatie te vervangen binnen 2 jaar voor een koelinstallatie met een COP van minimaal > 4	Indien bij de initiële keuring een plan als bewijsmiddel is ingediend, dan moet bij de volgende controle(s) worden onderzocht of dit plan binnen 2 jaar is uitgevoerd om aan de eis te voldoen.	brons	
2.1.6.11 Gasverwarming	De locatie wordt verwarmd op gas of een aantoonbaar duurzamer alternatief.	Administratieve controle	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 5 punten
2.1.6.12 WKK	Rendement van WKK elektrisch + thermisch = minimaal 72%.	Administratieve controle	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 5 punten
2.1.6.13 Verbruiksregistratie per locatie	Op de evenementenlocatie worden vergelijkbaar met 2.1.1.4 de volgende waarden geregistreerd: <ul style="list-style-type: none"> • Het aantal bezoekers per bezoekersdag. • Electra in kWh gedurende het hele evenement inclusief opbouw en afbouw. • Gasverbruik in MJ/m3 gedurende het hele evenement inclusief opbouw en afbouw. • Waterverbruik in m3 gedurende het hele evenement inclusief opbouw en afbouw. • Afval in kg of m3 per gescheiden verzamelde afvalstroom gedurende het hele evenement inclusief opbouw en afbouw. • (Bedrijfs) ongevallen tijdens (de organisatie van) het evenement. • Hoeveelheden brandstof voor aggregaten, indien van toepassing. 	Administratieve controle	Verplicht voor goud maar optioneel voor zilver en brons	Major zie 3.3 (indien van toepassing) 10 punten (Bron & Zilver)
2.1.6.14 Aankleding	Bij het gebruik van producten in de aankleding wordt waar mogelijk gebruik gemaakt van duurzamere producten. Onder duurzamer wordt verstaan dat aan de artikelen een internationaal dan wel een nationale of regionale milieukeur van ISO-type I is toegekend of vergelijkbaar aantoonbaar duurzamer alternatief. Meer informatie is beschikbaar op: www.project.ecolabel-products.eu/display	Administratieve controle inkooplijsten	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 5 punten

2.1.7 Catering

Milieu-aspect/onderwerp	Eis	Controlemethode	Type	Punten / Afwijkingsniveau ^{a)}
2.1.7.1 Eten met een lagere milieubelasting	Er wordt minimaal 50% eten ingekocht (op basis van het inkoopbedrag) met een of meer van de genoemde duurzaamheidskenmerken uit bijlage 1 (duurzaamheidskenmerken, duurzaam inkoopcriteria Catering Versie 1.5), door alle cateraars samen, uitgedrukt in een percentage van de totale inkoopwaarde voor het evenement. Het inkoopvolume is gelijk aan de hoeveelheid door de inschrijver (de cateraar) ten behoeve van de opdracht ingekochte ingrediënten vermenigvuldigd met de inkoopprijs daarvan.	Administratieve controle inkooplijsten	Verplicht voor goud en zilver, maar optioneel voor brons	Major zie 3.3 (indien van toepassing) 10 punten (Bron)
2.1.7.2 Koffie, thee, noten, cacao, suikerriet en exotisch fruit met een lagere milieubelasting	Er wordt voor minimaal 50% (op basis van het inkoopbedrag) gebruik gemaakt van koffie, thee, noten, cacao, suikerriet en exotisch fruit die aantoonbaar voldoen aan een of meer van de genoemde duurzaamheidskenmerken uit bijlage 1 (duurzaamheidskenmerken, duurzaam inkoopcriteria Catering Versie 1.5).	Administratieve controle inkooplijsten	Verplicht	Major
2.1.7.3 Zeldzame dieren	De cateraar gebruikt geen producten van zeldzame dieren zoals vermeld op de lijst CITES.	Administratieve controle	Verplicht	Major
2.1.7.4 Gebruik vlees	De cateraar gebruikt geen vlees, of uitsluitend vlees dat voldoet aan de eisen van minimaal een van de volgende keurmerken; EKO-keurmerk, Beter Leven keurmerk, Label Rouge voor kippen en Milieukeur of aantoonbaar vergelijkbaar.	Administratieve controle	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 10 punten
2.1.7.5 Gebruik vis	De cateraar gebruikt geen vis, of uitsluitend vissen die gekweekt (voldoen aan de criteria van ASC) of gevangen zijn op duurzame wijze (voldoen aan de criteria van keurmerk MSC) of aantoonbaar vergelijkbaar.	Administratieve controle	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 10 punten
2.1.7.6 Overige maatregelen catering	Door de cateraar worden onderstaande maatregelen uitgevoerd. <ul style="list-style-type: none"> zo veel mogelijk gewerkt met seizoensproducten. zo veel mogelijk gewerkt met streekproducten met duurzaamheidskenmerken (zie bijlage 1). 	Administratieve controle inkooplijsten en visuele controle (steekproef)	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 1 punt per

Milieu-aspect/onderwerp	Eis	Controlemethode	Type	Punten / Afwijkings-niveau ^{a)}
	<ul style="list-style-type: none"> • Volwaardige vegetarische maaltijden aangeboden/ • waar mogelijk dierlijke eiwitten door plantaardige eiwitten vervangen • rekening gehouden met verschillende culturen en diëten. 			maatregel met een maximum van 6 punten
2.1.7.7 Leidingwater	De cateraar schenkt leidingwater i.p.v. plat gebotteld water.	Visuele controle (steekproef)	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 3 punten
2.1.7.8 Drankaanbod met een lagere milieubelasting	De cateraar schenkt uit haar assortiment minimaal 2 dranken die voldoen aan de eisen van de volgende keurmerken; SKAL, BIO, Demeter, AB en Milieukeur of aantoonbaar vergelijkbaar.	Administratieve controle	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 5 punten
2.1.7.9 Wijn en bier uit fust	Er wordt wijn en bier geschonken uit fustverpakking of groter.	Administratieve controle	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 2 punten
2.1.7.10 Serviesgoed	De deelnemende en/of bij de organisatie betrokken cateraars maken uitsluitend gebruik van de volgende soorten servies: <ul style="list-style-type: none"> • Servies dat voor meermalig gebruik geschikt is. Dit servies wordt daadwerkelijk ingezameld en opnieuw gebruikt. Glas en metaal vallen hier niet onder. • Servies met een lagere milieubelasting in de levenscyclus. Hiermee wordt servies bedoeld dat voor 100% bestaat uit hernieuwbare grondstoffen. • Herbruikbare polycarbonaat bekertjes. • Papieren "single use" disposables, gemaakt van gerecycled papier of van papier van hout, aantoonbaar afkomstig uit duurzaam beheerde bossen. 	Administratieve controle inkooplijsten	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 5 punten
2.1.7.11 Single use draagtrays	Drank single use draagtrays worden apart ingezameld en gerecycled.	Administratieve controle inkooplijsten of afvalplan	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 1 punt

2.1.8 Bodem & Groen

Milieu-aspect/onderwerp	Eis	Controlemethode	Type	Punten / Afwijkingsniveau ^{a)}
2.1.8.1 Bodem- en groenplan	<p>Er is een bodem- en groenplan opgesteld met minimaal de volgende onderwerpen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beschrijving huidige situatie en achteraf • Slechtweersscenario • Beschrijving preventiemaatregelen • Indeling terrein en calamiteitenroute • Verkeersmaatregelen <p>Het bodem- en groenplan dient te zijn opgesteld door een vakbekwame werknemer van het bedrijf of een vakbekwame adviseur.</p>	<p>Administratieve controle op aanwezigheid en inhoud Vakbekwaam houdt in dat de opsteller met opleidingscertificaten en/of getuigschriften dan wel door relevante ervaring van minimaal één jaar, bijvoorbeeld als milieucoördinator, kan aantonen dat hij/zij in staat is om bodem- en groenbesparende maatregelen in de evenementenbranche te kunnen identificeren. Deze kwalificaties moeten inzichtelijk zijn.</p>	<p>Verplicht voor goud en zilver, maar optioneel voor brons</p>	<p>Major zie 3.3 (indien van toepassing) 10 punten (Bron)</p>
2.1.8.2 Bloemen en planten	<p>Alle bloemen en planten die gebruikt worden tijdens het evenement voldoen aantoonbaar aan de eisen van het niveau A van de MPS-ABC systematiek of aan de eisen van het Milieukeur Bloemen en planten (Milieukeur Glastuinbouwproducten).</p>	<p>Administratieve controle</p>	<p>Optioneel</p>	<p>zie 3.3 (indien van toepassing) 5 punten</p>
2.1.8.3 Bescherming Bodem en groen	<p>Indien het evenement in een groenvoorziening wordt gehouden heeft de organisatie ter bescherming van bodem en groen ten minste vier van de volgende maatregelen genomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grasvelden zijn voor aanvang kort gemaaid. • Indien nodig zijn bomen en struiken voor aanvang opgebonden of gesnoeid. • Podia, catering, sanitaire voorzieningen, containers en andere zware opstellen zijn op verharde ondergrond geplaatst of er wordt gebruik gemaakt van drukverdelers. • Kuilen in het terrein zijn opgevuld met houtkrullen, snippers of zand en bij wateroverlast worden rolmatten, rijplaten of loopplanken gebruikt. • De grasmat wordt voor het evenement diep belucht. • Er worden elektrowagens (kleine pick-ups) gebruikt voor bijvoorbeeld het overladen van vracht ter bescherming van bodem en groen. 	<p>Visuele controle (steekproef)</p>	<p>Verplicht</p>	<p>Major</p>

Milieu-aspect/onderwerp	Eis	Controlemethode	Type	Punten / Afwijkings-niveau ^{a)}
2.1.8.4 Terreinbeheer	Het terrein waar het evenement plaatsvindt, wordt aantoonbaar duurzamer beheerd conform minimaal het bronzen niveau van de Milieukeur Barometer Duurzaam Terreinbeheer.	Administratieve controle	Optioneel	zie 3.3 (indien van toepassing) 10 punten
2.1.8.5 Preventie bodemverontreiniging	Aantoonbare preventie van bodemverontreiniging, via <ul style="list-style-type: none"> • reguliere controle tanks op lekkage • lekbakken • vloeistofdichte of vloeistofkerende vloeren • aantoonbare periodieke visuele controle van bodem beschermende voorzieningen • aanwezigheid absorptiemateriaal op relevante plekken. 	Administratieve controle en/of visuele controle	Verplicht	Major

2.2 Verplichte eisen aan de communicatie

Communicatie-aspect	Eis	Methode	Afwijkingsniveau
<p>2.2.1 Logo Milieukeur</p> 	<p>Milieukeur is een geregistreerd keurmerk van SMK, dat bedoeld is voor Milieukeur gecertificeerde producten en diensten (in dit certificatieschema gekoppeld aan het gouden niveau van de Barometer Duurzame Evenementen). Gebruik van het logo door keurmerkhouders is niet verplicht. Bij toepassing van Milieukeur(logo)uitingen zijn de volgende voorwaarden van toepassing:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toepassing van Milieukeur(logo)uitingen is uitsluitend toegestaan na schriftelijke goedkeuring van de certificatie-instelling (CI). Toestemming wordt verleend aan de Milieukeurhouder die verantwoordelijk is voor het correct gebruik van Milieukeur(logo)uitingen; - voor eenmalige evenementen mag uitsluitend met het Milieukeurlogo worden gecommuniceerd na volledige afronding van het certificatieproces, inclusief inspectie op locatie. Dit geldt ook voor de eerste editie van een periodiek terugkerend evenement. Zie ook eis 2.2.5; - Het is toegestaan om Milieukeur(logo)uitingen te gebruiken op facturen en briefpapier, op verpakkingen of dienstgerelateerde communicatie, en op promotiemateriaal zoals websites, brochures, en catalogi. Voorwaarde hierbij is dat er een duidelijke relatie is met de gecertificeerde producten of diensten. Het gebruik op bijvoorbeeld briefpapier is niet mogelijk indien dit (ook) gebruikt wordt voor communicatie van niet-Milieukeur gecertificeerde producten of diensten: <ul style="list-style-type: none"> - Wel toegestaan is (voorbeeld): "Bedrijf X heeft Milieukeur voor product/dienst Y"; - Niet toegestaan is (voorbeeld): "Bedrijf X heeft Milieukeur"; - Indien een Milieukeur(logo)uiting wordt toegepast, dan is vermelding van het unieke registratienummer dat toegewezen is door de CI verplicht; - In het unieke registratienummer moet altijd de naam of afkorting van de CI staan vermeld; - Het gebruik van het Milieukeurlogo en het unieke registratienummer is uitsluitend toegestaan in eigen communicatie in relatie tot de eigen producten of diensten met Milieukeur; - Het Milieukeurlogo mag mét of zonder de toevoeging 'Een duurzame keuze' door de certificaathouder worden toegepast in communicatie-uitingen. - De Milieukeur(logo)uiting mag de grootte en opvallendheid van de product-, merk- en/of handelsnaam niet overtreffen. Slechts communicatie en presentatie als keurmerk is toegestaan. Suggestie dat Milieukeur een handelsmerk zou zijn is niet toegestaan. 	<p>Waarneming: uniek registratienummer wordt gecontroleerd op:</p> <ul style="list-style-type: none"> - websites - reclamefolders - verpakkingen - advertenties - posters - etc. <p>Toezicht door CI en SMK: Om het keurmerk Milieukeur geloofwaardig te houden (zowel voor inkopers, consumenten als andere keurmerkhouders) worden de regels die zijn gedeponeerd voor het voeren van naam en logo Milieukeur gehandhaafd. In dit verband wordt verwezen naar het juridisch reglement Certificatiesysteem Milieukeur van 11 maart 2010, artikels 4 (Beeldmerk) en 5 (Juridische bescherming Milieukeur) en deponering van het collectieve woord-/beeldmerk bij Benelux Merkenbureau (12-08-1992/registratienummer 0516647). Ook de algemene voorwaarden van de Milieu Reclame Code zijn van kracht.</p>	<p>Minor</p>

	<p>Voor de eisen aan de (grafische) uitvoering van het logo wordt verwezen naar de 'Richtlijnen logo Milieukeur'. U kunt dit document downloaden via de website: www.smk.nl of aanvragen per e-mail via smk@smk.nl.</p> <p>Productinformatie Milieukeur Indien een tekst over Milieukeur op de verpakking van een product of in relatie tot een dienst wordt geplaatst mag het volgende worden vermeld: 'De criteria van Milieukeur zijn ontwikkeld door SMK en komen tot stand met medewerking en inbreng van producentenorganisaties, detailhandel, overheid, wetenschappers, milieudeskundigen en behartigers van consumentenbelangen. Meer informatie over Milieukeur? SMK, Alexanderveld 7, 2585 DB Den Haag, of www.smk.nl'.</p> <p>Logo Milieukeur Milieukeur is een geregistreerd keurmerk van SMK dat bedoeld is voor Milieukeur gecertificeerde producten en diensten. Bij toepassing van Milieukeur(logo)uitingen zijn de in dit certificatieschema opgenomen voorwaarden van toepassing.</p> <p>Milieukeur - een duurzame keuze De slogan 'Milieukeur - een duurzame keuze' is geregistreerd bij de Slagzinnencommissie van het Genootschap van Reclame (GvR) onder nummer 1001033.</p>		
--	---	--	--

Communicatie-aspect	Eis	Methode	Afwijkings-niveau
2.2.2 Andere milieucclaims en milieulogo's	Milieukeur dient voor het gouden niveau altijd in combinatie met het Barometerlogo te worden gebruikt in de communicatie-uitingen. Indien andere milieucclaims dan Milieukeur of andere milieulogo's in relatie tot het evenement tegelijk met het Milieukeurlogo worden gecommuniceerd, dient hiervoor schriftelijk toestemming verkregen te zijn van SMK. Voldaan moet worden aan de Milieu Reclame Code, in het bijzonder artikel 7 'aanduidingen en symbolen'.	Waarneming	Minor
2.2.3 Klachtendossier	De Milieukeurhouder heeft een klachtendossier aangaande het evenement waarvoor Milieukeur is aangevraagd of toegekend, waarin ten minste: <ul style="list-style-type: none"> - Een gedocumenteerde procedure voor registratie van klachten. - Een verplichte registratie, behandeling en afhandeling klachten over producten/diensten met Milieukeurlogo in directe relatie tot onderhavig certificatieschema. - Registratie van klachten binnen 2 werkdagen na binnenkomst . - Het noteren van de klacht met opvolgend nummer, datum, naam klager, korte omschrijving van de afhandeling incl. termijn, datum van afhandeling. - Het twee jaar bewaren van registraties. 	Toetsen aanwezigheid en naleving uitvoering procedure ^{a)}	Minor
2.2.4 Veranderingen periodiek terugkerend evenement	De Milieukeurhouder dient ter controle aan de CI zijn voornemen door te geven, dat hij het gecertificeerde periodiek terugkerende evenement wil gaan veranderen, of andere veranderingen wil gaan doorvoeren die mogelijk betrekking hebben op de certificatievoorwaarden ^{b)} .	Waarneming (minimaal jaarlijkse hercontrole)	Minor
2.2.5 Communicatie eenmalige evenementen/eerste editie periodiek terugkerend evenement	Voor eenmalige evenementen mag uitsluitend met het Milieukeur/Barometerlogo worden gecommuniceerd na volledige afronding van het certificatieproces, inclusief inspectie op locatie. Dit geldt ook voor de eerste editie van een periodiek terugkerend evenement. Als de certificatie-instelling schriftelijk heeft verklaard dat alle plannen en voorbereidingen voldoen aan alle daarvoor geldende eisen in het certificatieschema Barometer Duurzame Evenementen, mag de evenementenorganisator eerder wèl ondubbelzinnig communiceren dat alle plannen en voorbereidingen voldoen aan alle daarvoor geldende eisen in het certificatieschema Barometer Duurzame Evenementen op het nagestreefde niveau (goud/zilver/brons) en dat pas tijdens/na het evenement feitelijke certificatie kan plaatsvinden vanwege de benodigde inspectie op locatie. Hiervoor dient schriftelijk toestemming te zijn verkregen van SMK (goud) of de Stichting Duurzaam Organiseren (zilver/brons).	Waarneming	Minor

a) De CI heeft het recht naar aanleiding van een klacht een onafhankelijk onderzoek in te stellen.

b) De CI stelt vast of aanvullend onderzoek noodzakelijk is (zie: Handboek van SMK, Reglement Certificatiesystemen Milieukeur, artikel 7.4). Indien een verandering is doorgevoerd, die nog onderzocht moet worden, schort de CI de certificatie op. Indien een verandering in strijd is met de certificatievoorwaarden of buiten de reikwijdte van het certificatieschema valt, beëindigt, of schort de CI de certificatie op volgens de algemene procedure.

3. Eisen aan de certificatieprocedure

3.1 Handboek SMK en Raad voor Accreditatie

De algemene principes voor onderzoek en toezicht zijn beschreven in het Handboek van SMK. Deze principes gelden ook voor het certificatieschema Barometer Duurzame Evenementen. De certificering wordt in overeenstemming met de norm EN 45011 verricht door een certificatie-instelling geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie voor het desbetreffende certificatieschema. De certificatie-instelling (CI) moet zich houden aan het Handboek van SMK en accreditatie van de Raad voor Accreditatie hebben (aangevraagd) voor het certificatieschema Barometer Duurzame Evenementen voor wat betreft het gouden niveau, dat gekoppeld is aan Milieukeur, waarvoor zij een licentie met SMK moet hebben afgesloten. De certificatie-instelling dient zich aan te melden bij de Raad voor Accreditatie. Een kopie van de ontvangstbevestiging van de Raad voor Accreditatie van deze aanmelding dient de certificatie-instelling binnen een week na ontvangst naar SMK te sturen. De accreditatie dient binnen een jaar na aanmelding gerealiseerd te zijn. Indien deze termijn overschreden wordt, dient de certificatie-instelling dit met opgaaf van redenen te melden bij SMK.

3.2 Onderzoeksmethode certificatie-instelling

Indien het onderzoek is gebaseerd op administratieve bescheiden van de aanvrager dan dient de steekproef in de tijd minstens een maand te bedragen.

Initieel onderzoek en periodieke productevaluatie

Voor het behalen van een Barometercertificaat dient een evenement altijd een initieel onderzoek te ondergaan. Hier wordt onderscheid gemaakt in:

- een eenmalig evenement;
- een periodiek terugkerend evenement.

Het initieel onderzoek wordt uitgevoerd aan de hand van technische dossiers, documenten en controle op administratieve gegevens, bijvoorbeeld ten aanzien van inkoop, voorafgaand aan het evenement. Daarnaast zal er te allen tijde een bedrijfsinspectie (visuele en fysieke controles) worden uitgevoerd voorafgaand aan of bij eenmalige evenementen tijdens of direct voorafgaand aan het evenement op locatie.

Elke eerste editie van een periodiek terugkerend evenement wordt beschouwd als een eenmalig evenement. Bij een periodiek terugkerend evenement, onder voorwaarde dat het op dezelfde locatie en dezelfde manier wordt georganiseerd voor hetzelfde bezoekersaantal (plus of min 10%, aantoonbaar blijktend uit de vergunningaanvraag of het aantal genodigden), dient daarna jaarlijks een controle-onderzoek plaats te vinden door de certificerende instelling (periodieke evaluatie), waarbij voor brons en zilver om de drie jaar een bedrijfsinspectie (visuele en fysieke controles) op locatie en voor Milieukeur (= gouden niveau van de Barometer Duurzame Evenementen) jaarlijks een bedrijfsinspectie op locatie. Onder het initieel onderzoek, dat uit meerdere deelonderzoeken kan bestaan, wordt verstaan het onderzoek voorafgaand aan de certificatie. Bij het initieel onderzoek dient de certificerende instelling vast te stellen dat aan alle eisen wordt voldaan. De controle vindt plaats d.m.v. technische dossiers, documenten, bedrijfsinspectie (visuele en fysieke controles) en controle op administratieve gegevens, bijvoorbeeld ten aanzien van inkoop. Bij een periodieke evaluatie dient te worden

aangetoond dat het nog steeds om hetzelfde evenement gaat op dezelfde locatie op dezelfde manier georganiseerd voor hetzelfde bezoekersaantal (plus of min 10%, aantoonbaar blijktend uit de vergunningaanvraag of het aantal genodigden). Tevens dient in ieder geval het klachtendossier te worden beoordeeld (communicatie-eis 2.2.3).

In bijlage 2 van het Handboek van SMK wordt onder *1 aangegeven waaraan een 'technisch dossier dat door de CI wordt onderzocht, dient te voldoen. Een 'technisch dossier' omvat bij voorkeur door derden uitgevoerd laboratoriumonderzoek en/of door derden gecontroleerde (door de fabrikant geregistreerde) gegevens over ontwerp, constructie, specificaties van materialen, certificaten van toeleveranciers etc. Voor kleur- en geurstoffen geldt dat een bevestiging van de toeleverancier dat aan de eis wordt voldaan, voldoende is.

Tussentijdse controle vindt plaats als binnengekomen klachten daartoe aanleiding geven.

3.3 Beoordelingsmethode certificatie-instelling

De Barometer Duurzame Evenementen is ingedeeld in drie niveaus, te weten brons, zilver en goud. Het gouden niveau is gekoppeld aan Milieukeur. De niveaus zijn als volgt vastgesteld:

- **Voor goud: voldoen aan verplichte items + per onderwerp voldoen aan 1 extra item + 24 % punten (= 50 (punten optionele items) / 209 (totaal punten))²**

De criteria zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Onderwerp	Aantal items totaal	Aantal items verplicht Goud	Aantal items extra Goud	Aantal punten totaal Goud
Evenementenorganisatie en Duurzaamheid	20	10	10	31
Energie	10	6	4	12
Water, Hygiëne en schoonmaak	12	11	1	3
Afval	7	4	3	25
Mobiliteit	9	2	7	44
Locatie	14	7	7	37
Catering	11	3	8	42
Bodem en Groen	5	3	2	15
Totaal	91	46	45	209

² Het totaal % punten wordt berekend op basis van het totaal aan optionele items die van toepassing zijn met een maximum van 209 punten.

- **Voor zilver: voldoen aan verplichte items + per onderwerp voldoen aan 1 extra item + 17 % punten (= 40 (punten optionele items) / 239 (totaal punten))³**

Onderwerp	Aantal items totaal	Aantal items verplicht Zilver	Aantal items extra Zilver	Aantal punten totaal Zilver
Evenementenorganisatie en Duurzaamheid	20	10	10	31
Energie	10	6	4	12
Water, Hygiëne en schoonmaak	12	11	1	3
Afval	7	4	3	25
Mobiliteit	9	2	7	44
Locatie	14	4	10	67
Catering	11	3	8	42
Bodem en Groen	5	3	2	15
Totaal	91	43	48	239

³ Het totaal % punten wordt berekend op basis van het totaal aan optionele items die van toepassing zijn met een maximum van 239 punten.

- **Voor brons: voldoen aan verplichte items + per onderwerp voldoen aan 1 extra item + 16 % punten (= 60 (punten optionele items) / 379 (totaal punten))⁴**

Onderwerp	Aantal items totaal	Aantal items verplicht Brons	Aantal items extra Brons	Aantal punten totaal Brons
Evenementenorganisatie en Duurzaamheid	20	10	10	31
Energie	10	2	8	52
Water, Hygiëne en schoonmaak	12	9	3	33
Afval	7	2	5	45
Mobiliteit	9	1	8	54
Locatie	14	2	12	87
Catering	11	2	9	52
Bodem en Groen	5	2	3	25
Totaal	91	31	61	379

Indien een organisatie binnen 3 maanden na het behalen van het bronzen niveau van de Barometer Duurzame Evenementen het zilveren niveau wil behalen, kan worden volstaan met een aanvullend onderzoek. Bij het behalen van een ander niveau van de Barometer Duurzame Evenementen wordt het eerder afgegeven certificaat ingetrokken.

Bij periodieke evaluatie is er sprake van een onvoldoende resultaat, als het onderzoeksresultaat in negatieve zin afwijkt van de eis. De eisen zijn onderverdeeld in drie niveaus, **minor**, **major** en **critical major**. Indien bij periodieke evaluatie een **minor** tekortkoming is geconstateerd wordt een periode van maximaal 6 maanden overeengekomen voor het alsnog aanpassen van de situatie. Indien de certificaathouder na de overeengekomen periode niet aan de verplichtingen heeft voldaan, wordt het certificaat ingetrokken. Indien een **major** tekortkoming is geconstateerd wordt een periode van 1 maand overeengekomen voor het alsnog aanpassen van de situatie. Een **critical major** leidt tot directe intrekking van het certificaat en tot 1 jaar uitsluiting. In dit certificatieschema geldt een, bij periodieke evaluatie, geconstateerde afwijking voor wat betreft de verplichte milieu-eisen als major. Een afwijking wat betreft de optionele milieu-eisen resulteert in het niet (meer) meetellen van deze eis voor het behalen van het bronzen, zilveren of gouden niveau van de Barometer Duurzame Evenementen. Dit kan er toe leiden dat een certificaat op een lager niveau wordt behaald of moet worden ingetrokken, tenzij binnen een periode van 3 maanden de situatie zodanig wordt aangepast dat weer aan de desbetreffende optionele milieu-eis wordt voldaan. Een afwijking voor wat betreft de eisen aan de communicatie geldt als minor.

⁴ Het totaal % punten wordt berekend op basis van het totaal aan optionele items die van toepassing zijn met een maximum van 379 punten.

In dit certificatieschema zijn geen afwijkingen die als critical major gelden. De termijn voor het oplossen van de geconstateerde tekortkoming gaat in op de datum dat deze door de onderzoeker wordt vastgesteld.

3.4 Vakbekwaamheid certificatiepersoneel

De onderzoeker/warenonderzoeker moet aan de volgende eisen voldoen.

Opleiding: HBO in een technische richting. Kennis op het gebied van milieuonderzoek ten aanzien van eenheden waarin milieu-effecten worden uitgedrukt. De kennis moet worden gestaafd door opleidingscertificaten dan wel door aangetoonde ervaring op het gebied van milieuonderzoek.

Ervaring: Ten minste twee jaar ervaring als warenonderzoeker, bijvoorbeeld in kwaliteitscontrole, laboratorium, productcertificatie, inspectieorganisaties enz.

De beslisser is niet betrokken bij de directe uitvoering van het certificatieonderzoek van de desbetreffende organisatie. De beslisser moet minimaal aan de volgende eisen voldoen:

Opleiding: Afgeronde opleiding op minimaal HBO-niveau in een technische richting of middels ervaring aantoonbaar op dit niveau functioneren. Kennis op het gebied van milieuonderzoek ten aanzien van eenheden waarin milieu-effecten worden uitgedrukt. De kennis moet worden gestaafd door opleidingscertificaten dan wel door aangetoonde ervaring op het gebied van milieuonderzoek.

Ervaring: Minimaal twee jaar ervaring met certificatiwerkzaamheden.

De beslisser keurt de rapportage van het certificatieonderzoek en ondertekent deze. Door het goedkeuren en ondertekenen hiervan geeft hij/zij aan minimaal op hoofdlijnen kennis te hebben van de inhoud van het desbetreffende Milieukeurcertificatieschema.

De certificatie-instelling dient de gewenste vakbekwaamheidseisen te kunnen aantonen. Bij onduidelijkheden kan via SMK het College van Deskundigen worden geraadpleegd.

3.5 Het Milieukeurcertificaat

Het Milieukeurcertificaat wordt verstrekt door de certificatie-instelling en dient minimaal de volgende inhoud te bevatten:

_____ verklaart dat op basis van inspectie het evenement van _____
(naam certificatie-instelling) *(naam evenement)*

van _____
(naam en adres certificaathouder)

voldoet aan de eisen van het gouden niveau van het certificatieschema Barometer Duurzame Evenementen, dat gekoppeld is aan Milieukeur en werd vastgesteld door het Centraal College van Deskundigen Milieukeur non-food van SMK.

Van toepassing is het certificatieschema:

Code en volgnummer certificatieschema : MK.YYY/MXXXXX.3

Certificaatgegevens:

Registratienummer : *(afkorting certificatie-instelling + uniek nummer, max. 10 posities)*
 Afgiftedatum certificaat :
 Geldigheid certificaat : *(onbepaald, tenzij de certificatie-instelling het certificaat intrekt)**

Ondertekening:

Plaats :
 Handtekening :
 Ondertekend door :

Actuele informatie over gecertificeerde producten en certificatieschema's staat gepubliceerd op www.smk.nl

*De certificatie-instelling is gerechtigd een geldigheidstermijn op te nemen.

3.6 Informatie-uitwisseling met SMK

Minimaal jaarlijks vindt een overleg plaats tussen het College van Deskundigen van SMK en de certificatie-instellingen, waarbij de werking van het certificatieschema aan de orde wordt gesteld. De namen en adressen van de certificaathouders zullen door SMK worden gebruikt voor toezending van SMK Nieuws, toezending van eventuele wijzigingen in het certificatieschema en publicatie van certificaathouders en deelnemers op de website van SMK. SMK zal alle certificaathouders van het certificatieschema en de certificatie-instellingen met een licentie voor het certificatieschema op de hoogte brengen van wijzigingen in het certificatieschema.

Certificaathouders ontvangen wijzigingen in geldigheidstermijn of publicaties van herzieningen. Hiernaast worden alle wijzigingen en tussentijdse besluiten op de website van SMK (www.smk.nl) gepubliceerd.

De certificatie-instelling dient nieuwe certificaathouders binnen een maand na certificatie te melden bij SMK. Indien een certificatie-instelling verzuimt nieuwe certificaathouders aan SMK door te geven, kan SMK in het uiterste geval de licentie van de certificatie-instelling intrekken.

Indien een certificaathouder wordt afgemeld dient de certificatie-instelling dit binnen een maand door te geven aan SMK. Indien daarbij een sanctie is opgelegd zich gedurende een bepaalde periode niet meer te mogen aanmelden dan dient dit bij deze melding te worden aangegeven. De certificatie-instelling levert informatie over de certificaathouders en hun prestaties aan SMK ten behoeve van evaluaties. De exacte gegevens wat betreft prestaties kunnen per certificatieschema verschillen en zijn opgenomen in een aparte bijlage bij de licentie.

3.7 Calamiteiten

In het geval van calamiteiten en overmachtssituaties kan het College van Deskundigen non-food tijdelijk een ontheffing, met eventueel aanvullende voorwaarden, verstrekken om tijdelijk niet te voldoen aan één of meerdere verplichte criteria. De calamiteit en/of overmachtssituatie, inclusief de bijbehorende termijn voor de ontheffing, wordt ter besluitvorming voorgelegd aan het College van Deskundigen non-food van SMK.

3.8 Overgangstermijn

Een overgangstermijn kan worden ingesteld om bestaande certificaathouders de gelegenheid te geven de nieuwe eisen na herziening van het certificatieschema te implementeren. Binnen een overgangstermijn hebben certificaathouders de keus bij de audits uit te gaan van ofwel het voorgaande certificatieschema ofwel het vigerend certificatieschema. Nieuwe certificaathouders moeten altijd voldoen aan het geldende certificatieschema. Bij de eerstvolgende audit na beëindiging van de overgangstermijn moet worden voldaan aan de criteria uit het vigerende certificatieschema. Per publicatie van een herzien certificatieschema wordt vastgesteld of wel of geen overgangstermijn wordt opgenomen en zo ja, hoe lang deze overgangstermijn van toepassing is.

Bijlage 1 Duurzaamheidskenmerken Catering (BRON: www.Pianoo.nl Criteria voor duurzaam inkopen van Catering Versie: 1.5)

1. Dierlijke producten zijn afkomstig van dieren die gedurende de verschillende levensfase meer binnenleefruimte hebben dan wettelijk is vereist.

Onder wettelijk vereiste binnenleefruimte wordt verstaan: het minimale oppervlak in de stal per dier, zoals omschreven in artikel 4 van het Legkippenbesluit, artikel 3 van het Vleeskuikenbesluit, artikel 4 van het Varkensbesluit en artikel 4 van het Kalverenbesluit.

Toelichting:

In 2011 zijn de minimum vereiste oppervlakken binnenleefruimte volgens de genoemde besluiten:

- Legkippen: 1111 cm² per hen;
- Vleeskuikens: 33 kg per m²;
- Voor vleesvarkens, zeugen en beren gelden verschillende normen, gedifferentieerd per gewichtsklasse voor biggen en vleesvarkens.

In de wettekst is dit vermeld.

- Vleeskalveren, vleesstierkalveren: 1,5 m² per dier die minder wegen dan 150 kg, 1,7 m² per dier bij dieren die tussen de 150 kg en 220 kg wegen, en 1,8 m² per dier bij dieren vanaf 220kg.

Producten, m.u.v. zuivel, met de volgende keurmerken voldoen hier in ieder geval aan: keurmerken die aantonen dat de producten biologisch zijn (Europees Bio-keurmerk, EKO-keurmerk), Demeter; Beter Leven Keurmerk 1, 2 en 3 sterren (uitgezonderd rund- en kalfsvlees); Graskeurmerk (kip, varken); Scharrel keurmerk van Producent voor varkens; Milieukeur Ei; Label Rouge kip (Fr); Free Range varken (UK); Free Range kip (UK).

2. Dierlijke producten zijn afkomstig van dieren waarop minder ingrepen zijn toegepast.

Onder "ingrepen" wordt verstaan: "lichamelijke ingreep bij het dier waarbij een deel of delen van het lichaam wordt of worden verwijderd of beschadigd". Hierbij wordt bijvoorbeeld bedoeld het kappen/toucheren van snavels, of knippen van tanden, of onthoornen, of castratie of het couperen van de staart. Niet onder ingrepen worden verstaan medische ingrepen, nodig voor de gezondheid van het dier.

Producten met de volgende keurmerken voldoen hier in ieder geval aan: keurmerken die aantonen dat de producten biologisch zijn, zoals Skal of EKO-keurmerk (m.u.v. zuivel); Demeter zuivel en rundvlees; Beter Leven Keurmerk varken 1, 2 en 3 sterren; Beter Leven Keurmerk legkip met 3 sterren; Milieukeur varken; Graskeurmerk varken; Scharrel keurmerk van Producent voor varkens en runderen; Free Range varken (UK).

3. Dierlijke producten zijn afkomstig van dieren die een vrije buitenuitloop hebben.

Onder vrije buitenuitloop wordt verstaan: een onoverkapte of deels of geheel overkapte buitenuitloop.

Producten, m.u.v. zuivel, met de volgende keurmerken voldoen hier in ieder geval aan: keurmerken die aantonen dat de producten biologisch zijn (Europees Bio-keurmerk, EKO-keurmerk); Demeter; Beter Leven Keurmerk: 3 sterren voor alle diersoorten, voor legkip ook 1 en 2 sterren, voor kalf ook 2 sterren, voor varken ook 2 sterren, voor rundvlees ook 1 en 2 sterren; Milieukeur Rundvlees;

Milieukeur Ei; Eieren met handelscode 1; Scharrel keurmerk van Producent voor pluimveevlees en varkens; Graskeurmerk; Label Rouge kip (Fr); Free Range kip en Free Range varken (UK).

4. Dierlijke producten zijn afkomstig van zeldzame rassen.

Onder "zeldzame rassen" wordt verstaan rassen die op de lijst staan van Stichting Zeldzame Huisdieren (www.szh.nl) en voor minimaal 65 % raszuiver zijn.

5. Visproducten zijn afkomstig van vissen die op duurzame wijze zijn gevangen of gekweekt, zodanig dat geen schade wordt berokkend aan andere diersoorten en aan planten en in zodanige hoeveelheden dat de stand van de vissoort door de vangst niet achteruit gaat.

Producten met de volgende keurmerken voldoen hier in ieder geval aan: MSC vis en groene en gele vis (prima en tweede keuze) van de viswijzer. Voor gekweekte vis: keurmerken die aantonen dat de producten biologisch zijn (Europees Bio-keurmerk, EKO-keurmerk); Demeter; Naturland; Soil Association; Milieukeur, en eind 2011 het ASC KEURMERK. Zie (www.wnf.nl, www.goedervis.nl)

6. Plantaardige producten uit kassen zijn geteeld in kassen waarin ten minste 25 % primair brandstof bespaard is ten opzichte van de situatie waarin zij zich van energie zouden voorzien door verwarming via een conventionele verbrandingsketel en inkoop van grijze elektriciteit. De besparing wordt berekend volgens de rekenmethode die wordt toegepast bij het Energiecertificaat of een vergelijkbare methode.

Primaire brandstoffen worden geëxtraheerd of direct onttrokken uit natuurlijke hulpbronnen zoals ruwe olie, steenkool en aardgas.

Kasproducten met het Milieukeur voor glasgroenten voldoen hier in ieder geval aan. Andere kasproducten kunnen ook voldoen indien er voor de kas waarin het product is geteeld een Energiecertificaat is verstrekt dat de 25 % besparing op primair brandstof aantoont. In dat geval zal daarnaast nog voldaan moeten worden aan de eisen ten aanzien van borging van de duurzaamheid door de keten, zoals verderop verwoord in de toelichting voor de inkoper.

7. Plantaardige producten uit kassen zijn geteeld zonder de chemisch-synthetische middelen die zijn opgenomen in bijlage 2.

Producten met keurmerken die aantonen dat de producten biologisch zijn (Europees Bio-keurmerk, EKO-keurmerk);

Demeter, "Producten in omschakeling naar biologische landbouw" en kasproducten met het Milieukeur voldoen hier in ieder geval aan.

8. Plantaardige akkerbouw-, vollegrond- en fruitproducten zijn geteeld zonder chemisch-synthetische middelen of slechts met de middelen die zijn opgenomen in bijlage 3.

Producten met keurmerken die aantonen dat de producten biologisch zijn (Europees Bio-keurmerk, EKO-keurmerk); Demeter, "Producten in omschakeling naar biologische landbouw" en akkerbouw/vollegrondproducten en fruit met het Milieukeur voldoen hier in ieder geval aan.

9. De volgende plantaardige producten zijn geteeld zonder de chemisch-synthetische middelen die zijn opgenomen in de 'Dirty Dozen List' van het Pesticide Action Network (PAN), http://www.pesticideinfo.org/Search_Chemicals.jsp, section 'Find Chemicals by Toxicity' Banaan, sinaasappel, citroen, mango, guava, ananas, koffie, thee, cacao en rijst.

Producten met keurmerken die aantonen dat de producten biologisch zijn (Europees Bio-keurmerk, EKO-keurmerk); Demeter, "Producten in omschakeling naar biologische landbouw" en producten met de keurmerken Utz Certified, Rainforest Alliance en Fairtrade voldoen hier in ieder geval aan.

10. Dierlijke producten zijn afkomstig van dieren die zijn gevoederd met producten van plantaardige oorsprong die, voor 95 % van het volumeaandeel in het rantsoen, zijn geteeld zonder het gebruik van chemisch-synthetische middelen.

Producten met keurmerken die aantonen dat de producten biologisch zijn (Europees Bio-keurmerk, EKO-keurmerk) en Demeter voldoen hier in ieder geval aan.

Toelichting

Eieren met handelscode 3 voldoen aan geen van de duurzaamheidskenmerken.

Ten minste voor een deel van de te leveren artikelen zal de opdrachtnemer pas gedurende de uitvoering van de opdracht kunnen aantonen aan de hand van keurmerken of van controlerapporten van een onafhankelijk deskundige, of aan de duurzaamheidskenmerken wordt voldaan. De wijze van verantwoording hierover dient in de overeenkomst te worden opgenomen.

Bij alle opgenomen duurzaamheidskenmerken kan worden uitgegaan van productie (teelt/veehouderij) volgens een openbaar protocol, waarin de bovenwettelijke duurzaamheidsmaatregel is vastgesteld en waarop een onafhankelijke controle door derden plaatsvindt en waarbij de traceerbaarheid door de keten is geregeld en gecontroleerd.

Een openbaar protocol is een voor iedereen toegankelijke controleerbare omschrijving van de duurzaamheidsmaatregelen die in de productie zijn genomen. Bij de verschillende duurzaamheidskenmerken worden keurmerken genoemd die daar in ieder geval aan voldoen.

Met onafhankelijke controle wordt bedoeld controle door een geaccrediteerde certificerende instelling (bij keurmerken) of een onafhankelijke deskundige.